

ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНО ЖУРИ  
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА  
ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН  
„ДОКТОР“ ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА  
„ФИНАНСИ, ПАРИЧНО ОБРЪЩЕНИЕ,  
КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА (ФИНАНСИ)“

## СТАНОВИЩЕ

**Изготвил становището:** доц. д-р Жельо Вътев Вътев, катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)

**Основание за представяне на становището:** участие в състава на научно жури, утвърдено със заповед № 570 от 01.07.2025 г. на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов и решение на научното жури от проведено първо заседание на 03.07.2025 г.

**Автор на дисертационния труд:** Теодор Людмилов Борисов, d010221244, редовна форма на обучение, финансирано от държавата, по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, докторска програма: „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)

**Тема на дисертационния труд:** „Финансов анализ на индустриалния преход към нисковъглероден транспорт“

**Звено, където докторантът е зачислен:** Катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

**Научен ръководител на докторанта:** Проф. д-р Теодора Димитрова, катедра „Финанси и кредит“, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Настоящата рецензия е изготвена съобразно изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

### 1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд на докторант Теодор Людмилов Борисов е едно сериозно теоретико-приложно изследване с общ обем от 159 страници. Може

да се приеме, че този обем е достатъчен за постигане на поставените от автора цел и задачи. Разработката се състои от въведение (4 страници), основен текст (три глави – 140 страници), заключение (3 страници) и списък с използваните и цитираните литературни източници (9 страници). Трите глави се намират в логическа обвързаност помежду си. Всяка глава се състои от 3 основни параграфа. Въвеждащата и заключителната част са представени съобразно общоприетите изисквания. В основния текст са включени 10 таблици и 94 фигури. Съществува покритие между тема и съдържание.

Дисертацията има ясно дефинирани обект, предмет, цели и задачи на научното изследване, както и формулирана дисертационна теза. Обект на разработката е нисковъглеродния транспорт. Предметът на изследването се фокусира върху възможностите за преход към нисковъглероден автомобилен транспорт в България. Целта на дисертационния труд е да се анализират практиките и перспективите в процеса на индустриалния преход към нисковъглероден транспорт през призмата на финансовите аспекти. Дисертационната теза, която се защитава е, че преходът към нисковъглероден автомобилен транспорт в България е адаптивен процес, свързан със социално-икономическите нагласи на населението, данъчната политика, въвеждането на финансови стимули и изграждането на подходяща инфраструктура за щадяща транспортна среда. Избраната методология на изследването съответства на поставените цел и задачи.

Докторантът е добре запознат със състоянието и степента на разработеност на проблема в специализираната икономическа литература, както и на практическите достижения в изследваната област. Той стъпва на разнообразен набор от литературни източници. Към дисертационния труд е приложена библиография, включваща 64 заглавия. Литературните източници са ползвани добросъвестно и коректно са цитирани, съобразно правилата на научната етика.

Авторът демонстрира възможности да систематизира и критично да осмисля съществуващите научни възгледи или практически проблеми и на тази основа аргументирано да защитава своя позиция. Това ми дава основание да смятам, че той може успешно да провежда самостоятелно научно изследване.

Дисертационният труд е обсъден цялостно на заседание на катедра „Финанси и кредит“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов. В рецензирания вариант прави впечатление, че авторът е отразил голяма част от направените бележки и препоръки при обсъждането на дисертацията.

## 2. ПРЕЦЕНКА НА ФОРМАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Разработката е посветена на реален, значим и актуален икономически проблем. Той предполага научно изследване както от теоретическа, така и от практическа гледна точка. Разглежданата тема има много аспекти и изисква поставянето на широк спектър от въпроси. Следва да се отбележи, че през последните години с основание се отбелязва, че превозните средства са сред основните замърсители на въздуха. Това води до редица климатични аномалии, което е едно от предизвикателствата на съвременния свят. Възможна алтернатива на екологичен вариант за транспорт е нисковъглеродния транспорт.

Дисертацията е добре организирана, балансирана и издържана в структурно отношение, притежавайки необходимата логическа последователност при разглеждането на съответните въпроси. В началото се изследва аналитичния профил на транспортния сектор в България (глава първа). На тази основа се прави анализ на възможностите за нисковъглеродна мобилност, като предпоставка за развитие на транспортния сектор (глава втора). Дисертацията завършва с емпирично изследване на индустриалния преход към нисковъглероден транспорт в България (глава трета). В края на всяка глава се правят съответни обобщения под формата на основни изводи. Става ясно, че в структурно отношение прозира съчетаване на теоретико-приложните и емпиричните аспекти на разглежданата проблематика.

Добро впечатление прави стремежът на докторанта, там където е възможно или необходимо, да засили дискуссионния характер на разработката. По определени въпроси се представят становища и гледни точки на отделни автори или организации. Това се прави не самоцелно, а по много от тези въпроси той обосновава своята собствена позиция. Така авторът предава по-силно изразен изследователски характер на своята работа.

Разработката се отличава с релевантност на използваните фигури, графики и таблици. По този начин се постига нагледно и ефикасно поднасяне на анализираната информация, като предпоставка за обективни и достоверни изводи.

Дисертацията е добре оформена в стилово отношение. Текстът на изложението е ясен, а стилът – стегнат и прецизен. Така резултатите от изследването се представят логично и разбираемо.

Изготвеният автореферат в обем от 27 с. отразява в синтезиран вид съдържанието, основните резултати и изводи, постигнати в процеса на изследване. В него фигурират всички необходими елементи за съставяне на автореферат към дисертационен труд, в т.ч. справка за приносните моменти,

списък на публикациите по темата, справка за съответствие с националните изисквания и декларация за оригиналност и достоверност.

Всички публикации на автора (общо 3 на брой) са по темата на дисертацията. Докторантът има публикувани две статии и един научен доклад. С това той покрива националните изисквания за минимален брой точки съгласно Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в Република България. Тези публикации представляват части от дисертационния труд и отразяват някои от положителните моменти с характер на приноси.

Работата на научния ръководител проф. д-р Теодора Димитрова с докторанта може да се оцени като ползотворна, съдействайки за превръщането на дисертацията в завършено научно съчинение.

### **3. Положителни страни на дисертационния труд**

Представената дисертационна разработка е завършено научно изследване по една определено актуална тема. Авторът демонстрира своята способност да проучва, да систематизира, да надгражда, да формулира проблеми и да търси насоки за тяхното решаване.

В разработката се открояват редица положителни моменти, по-съществените от които са следните:

- Авторът добре аргументира актуалността на темата на изследването. Тя е актуална и значима особено от практико-приложна гледна точка.
- Направен е сравнителен анализ на добрите европейски практики за индустриален преход към нисковъглероден транспорт. На базата на това се доказва необходимостта от внедряване на целенасочени и ефективни данъчни стимули и облекчения за стимулиране покупката на нисковъглеродни превозни средства в България. В този смисъл авторът има определен принос към обогатяване на съществуващите знания в тази област.
- Създадена е методологична рамка за провеждане на авторово анкетно проучване, насочено към автомобилната индустрия в контекста на прехода към нисковъглеродна икономика.
- Подчертан стремеж на докторанта да конструира своята разработка върху изследването на широка база реални данни. Така на дисертацията се придава по-силна практико-приложна насоченост. Във връзка с това следва да се изтъкне собствения принос на автора при събирането, обработката и анализирането на тази значителна база от емпирични данни.
- Като положителен момент в дисертационната разработка с характер на научен принос може да се посочи търсенето на оптимизационни решения

за финансово управление на индустриалния преход към нисковъглероден транспорт в България.

#### 4. БЕЛЕЖКИ И ВЪПРОСИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Съществени критични бележки към разработката нямам. Във връзка с защитата на дисертацията си позволявам да отправя към докторанта следните конкретизирани въпроси:

1. Какви са причините България да изостава в прилагането на финансови стимули и данъчни облекчения за насърчаване на нисковъглеродния транспорт в сравнение с други страни от ЕС?

2. В какви насоки процесът на дигитализация може да спомогне за решаването на някои от проблемите на прехода към нисковъглероден автомобилен транспорт?

#### 5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд представлява завършено научно съчинение и може да се оцени като успешен. Той отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. Считам, че докторантът притежава необходимите качества за получаването на тази образователна и научна степен.

На тази основа изразявам своето положително становище относно дисертационния труд на тема „Финансов анализ на индустриалния преход към нисковъглероден транспорт“ и предлагам на почитаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ (по икономика) на Теодор Людмилов Борисов по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)“.

14.08.2025 г.

Рецензент:.....  
(доц. д-р Жельо Вълчев)